

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 9 (19)

Листопад

1955

ЛИСТОПАДОВА КАЗКА

У густій завії
Тихо золотії
Шелестять листки.
В ніжному прсмінні
Мерехтять осінні
Давнії казки.

У чарівну осінь
Ще снується ї досі
Казка по полях,
Як до нас в біконце
Засвітило сонце,
Наш замаяз стяг.

І лунає слава:
„В нас була Держава!“
І дзвенить в гіснях,

Як Стрільці-соколи
Довгожданій волі
Простелкли шлях.

За морями нині
Не на Україні,
Школярі малі,
Слухаємо радо
Казку Листопада,
Рідної Землі.

І прийде хвилинка —
Ми усі полинемо
До своїх ланів,
Щоб воскресла слава,
Рідная Держава,
Усміхнувся Львів.

сестричка ЛЕСЯ

Дня першого листопада святкуємо одинадцяті роковини смерти великого Опікуна Пластової Молоді — Митрополита Андрея Шептицького. На світлині бачимо Його, як ще до війни відвідував новацький табір у Підлютому, в Карпатах. Цей табір Митрополит подарував був Пластові.

ЛИСТОПАД-МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ГОТУЙСЬ!”
ПОСТАРАЙТЕСЯ У ЦЬОМУ МІСЯЦІ ПРО НОВАЦЬКИЙ ЗАРОБІТОК
ТА ПЕРЕШЛІТЬ ЙОГО НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ДЛЯ „ГОТУЙСЬ”,
РАЗОМ ІЗ ДОПИСОМ, ЯК ВИ ЙОГО ЗДОБУЛИ!

ЛИСТИ З УКРАЇНИ

Дорога Ірцю!

Львів, дня 1 березня 1955.

Тебе я ще ніколи не бачила, але я знаю Тебе. Мама не раз мені розказувала, що Ти ще дуже маленькою виїхала з батьками до Америки. Зараз я пишу Тобі листа, але я вірю, що скоро побачимось, бо Ти прийдеш знов із Батьками до нашого рідного — вже вільного Краю та загостиш до нас.

Я живу у Львові. Львів це давнє місто. Його ще наш король Данило збудував для свого сина князя Льва. Біля Львова є гора, що зветься „Високий Замок”. Я була на цій горі. Серпентиною вийшла ба вершок, а звідтіля видно ціле місто, як на долоні. Колишне, княже, як його звать Старе Місто — лежить у китловині, а нове по другому боці Замку. Ціле місто сповите зеленню, тільки понад верхів'я дерев вистрілюють вежі церков, костелів та ратуші. На краю міста підніма-

Церква святого Юра у Львові. Біля неї — палата Митрополита Андрея Шептицького.

ються димарі фабрик, а з них цілий день іде дим. Львів оточений весь горбками, тільки на схід від нього — рівнина.

Найкраща львівська церква Успенська або Братська. А найбільша — це храм святого Юра, що стоїть на високій горі. Біля храму митрополита палата. Мама мені розказувала, що тут жили митрополити Української Греко-Католицької Церкви. Тут жив і великий Митрополит Андрей Шептицький, що дуже любив дітей та опікувався ними. Але тепер большевики заборонили нашу Церкву, а завели іншу, що є під московською зверхністю.

У Львові є кілька театрів, а найкращий Оперний. Недавно приїздив до нас дядько зі Стрия і я ходила зустрічати його на Головний Двірєць. Цей двірєць дуже великий і туди приїжджає багато поїздів. Будував його український архітект Левинський, ще дуже давно.

Я ходжу до третьої кляси десятилітки. Навчання в цій школі триває десять років. Шкіл у Львові багато. Є теж університет, гірнича академія, політехніка та інші. Є й бібліотеки та музеї.

Я часто слухаю радіо — бо у Львові є радіостанція. Але повір — ці передачі мені не подобаються, бо їх надають большевики. Співають там багато російських пісень-а мало українських.

Минулого року ми ходили з мамою дня 1. листопада на Личаківський цвинтар. Ішли ми мимо ратуша — це великий будинок, де міститься управа міста. Над будинком піднімається чотирикутна вежа і на вежі большевицький червоно-синій прапор. Знаєш, я сказала мамі, що тут колись буде лопотіти ще наш синьо-жовтий прапор, як колись дня 1. листопада 1918 року. При вході до ратуша є два камінні леви, оперті передніми лапами на щитах із гербом міста.

На Янівському цвинтарі є окреме місце, де поховані наші стрільці та генерал Тарнавський. На Личаківському похований Іван Франко, Маркіян Шашкевич та багато інших українських діячів. Мама казала, що цих могил доглядала колись сама шкільна молодь, а щороку ішли священники з усіх церков та правили панахиди за поляглих борців. Зараз ці могили занедбані, бо большевики не дозволяють поправляти їх, хіба тільки хтось потайки покладе китицю квітів на ту чи іншу могилу, як ми поклали тоді на могилу мого дідуня.

Ми верталися назад трамваєм, їх у нас багато. На вулицях великий рух та багато народу, але часто чується московську мову. Я не раз питаю маму, чому в нашому місті стільки Москалів? На це вона мені відповідає, що напевно прийде час, і то вже незабаром, коли у Львові та по всіх містах України буде лунає тільки наша мова.

Я молю Бога, щоб це скоро сталося, бо тоді і Ти, Ірцю, зможеш до мене приїхати.

А покищо-бувай здорова!

Твоя Оля

1. ЛИСТОПАДА 1918

В сирій раног листопада
Сповнилися давні мрії,
Зоря волі засіяла
Розцвіли нові надії.

У Льва городі старому
Пісня радісно дзвенить.
Прапор наш блакитно-жовтий
Гордо в сонці лопотить.

З дерев паде жовте листя,
Укриває всі дороги,

І стрільцям, що йдуть до бою,
Ковром стелиться під ноги.

„Ми Калину підіймемо” —
Ідучи стрільці співають.
Сонця промені сріблисті
На багнетах їхніх грають.

Знай, Новаче і Новачко:
Жде тебе ще змаг один —
На Україні відновити
Листопада славний чин.

Вуйко Іван

СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ

Кожний із цих образочків представляє нам одну із стрілецьких пісень. Але яку — це певно ви вже самі вгадаєте! А коли відгадаєте, не забудьте написати до „Готуйсь”, щоб перевірити, чи розгадка добра?!

ДОРОГІ ЧИТАЧІ „ГОТУЙСЬ“

Правда, як приємно Вам, коли „Готуйсь“ приходиться до Вас у хату, або коли сестричка чи братчик передадуть Вам його!? Зараз берете в руки свою газетку, читаете її, оглядаєте образки, розгадуєте загадки, граєте в л'ютерійку. Правда, як весело Вам тоді, та Ви хотіли б, щоб „Готуйсь“ приходив до Вас навіть ще частіше, як раз у місяць!?

Але чи знаєте Ви, скільки труду та гроша коштує кожне число Вашої газетки? Всі братчики та сестрички в редакції радо працюють, щоб лиш Ви мали свій новацький журналік. Але все ж таки треба грошей, щоб могли надрукувати газетку, щоб вмістити в ній якнайбільше світлин та образків, бо все це коштує дуже дорого!

Тому й проголошуємо листопад-місяцем збірки на пресовий фонд „Готуйсь“.

Нехай не буде ні одного новака чи новачки, ні одного роя чи Гнізда, що не дали б і свого датку! Як легко та приємно буде вам влаштувати якусь виставку чи концерт, чи може новацький ярмарок! Або як гарно та по-новацьки відмовити собі ласощів чи кіна, а за те заощадити гроші! І цей дохід із імпрез чи з ощадности — можна післати на пресовий фонд „Готуйсь“.

Отже — не жалійте, Новачата, часу ні труду! Може навіть Ваш даток не буде великий — але коли **кожний** його зложить-разом буде велика сума! А тоді самі побачите, як дуже Ви допомогли „Готуйсь“, щоб учив та розважав Вас!

Новачки та Новаки-до збірки на пресовий фонд!

„ГОТУЙСЬ“

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК

Із числа за квітень 1955:

Ану-порахуйте!

Ксеня мала шість писанок, Гануся-десять. Коли б Гануся дала Ксені дві писанки, обидві мали б тоді дванадцять, отже три рази по чотири.

Де отаман

Отаман сидить на першому човні зліва.

Ребусик

Квітка дрібная
Молила неньку,
Веспу раненьку:

„Нене рідная,
Вволи ми волю,
Дай мені долю.“

Із числа за травень 1955:

Юрко зайшов до табору Свята Весни без ніяких перешкод, йдучи горішньою стежкою наліво.

Відгадайте.

Книги морська глибина;
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч труду мав досить,
Дивнії перли виносить.

Цей вірш написав Іван Франко.

Сестричка Бджілка:

ЩО БАЧИЛА СЕСТРИЧКА, СТАВШИ МУХОЮ?

Сходини роя закінчилися і новачки з гамором вибігли на двір. У домівці залишилася тільки сестричка Оля.

— Цікаво — сказала вона собі в задумі → деякі новачки такі чемні на сходинах, все чистенько зодягнені, а інші — просто жаж! А добре було б знати, які вони всі в себе дома, і взагалі, що вони там роблять!

Біля самої стелі літала муха, зє село бринячи. Вона озвалася:

— Сестричко Олю! Ану заміняйтеся зо мною, бо муха куди більше зможе побачити! І залетить у гості до своїх новачок!

— Чудово! — сказала сестричка, і вони зараз же помінялися. Сестричка вилітала з домівки вікном на вулицю та думала:

— Люба — чи не найліпша новачка з цілого роя. І одяг у неї чистий, і волосячко причесане, і чемна завжди. Дуже мило буде залетіти до неї у гості!

І сестричка полетіла, минаючи рухливі вулиці міста, у хату, де жила Люба. Їй не важко було влетіти у кімнату та непомітно сісти на стелі, бо вона була тільки муха.

Люба лежала на килимі та читала книжку. Її мама накривала стіл до вечері, підсмажувала хліб та рівночасно шила для Люби запасочку на машині. Люба встала неповоротно, рукавом зачепила тарілку із підсмаженим хлібом —

так, що один кусок упав просто у сміття.

— Ну дивіть же, що ти робиш! — сказала гнівно мама. — Мусиш тепер обійтися без підсмаженого хліба! Для кожного було по кусочку: татові, Галі, Орестикові та тобі. А ти свій скинула у сміття.

— Овва, а я візьму Галин хліб! — сказала Люба та поклала книжку на стіл. І тільки мама відвернулася, щоб взяти сіль із шафки, як Люба схопила найкращий краєць хліба, помастила маслом та почала смачно заїдати.

— Це вже хто-зна що! — розсердилася мама. — Якщо вас тільки й такого вчать у новацтві, то не варто тебе туди посилати!

Але Люба, мов і нічого не сталося, забурмотіла тільки, пережовуючи хліб:

— Мамо, а не забудьте випрати мій однострій! Ви ж обіцяли! А хустину я десь поклала, Галя певно знайде, коли робитиме порядки. І гудзик мені відірвався-той самий горішній!

— А може б ти так сама собі пришила гудзик та хустину знайшла? І що за новачка з тебе? Маю тобі ось пришити нову відзначку новацької проби, та вона нічого не варта по моему! Що з того, що ти перша пришила гудзик при пробі, коли дома я та Галя мусимо все робити за тебе?!

— Правильно! — подумала сес-

тричка Оля-муха. Та що їй вже залишилося мало часу, то вона чимскоріш полетіла до хати новачки Тані. Таня була дуже балакуча. Приходила завжди у невипрасованому однострою та чисто без хустини. А на завваги лиш мовчала та спускала голову вниз. Але новачки любили її та слухали у всьому.

Муха прилетіла саме в пору. Мама Тані лежала в ліжку хвора та казала, що Тані робити, а Тані було всюди повно.

— Не забудь помішати кашу! — сказала мама. Таня зразу помішала кашу, запалила газ та поставила воду на чай, поправила ліжечко маленької сестрички Марусі. В кімнаті, звичайно, не було порядку, бо бавилося в ній п'ять

маленьких дітей, всі менші за Таню.

— Мамусю -озвалася Таня тремтячим голосом-я завтра маю іти на збірку, а я знов не встигла випрати однострою! Лідка бавилася моєю відзначкою та кинула її у піч, а тато ранком взяв мою хустину, думав, що це шматка до порохів та повитирав нею вікна. Що ж мені робити?

— Я не можу тобі нічого допомогти, дитинко! Моя нога дуже спухла. Сестричка Оля це зрозуміє, бо ж сама вона казала, що новачка повинна допомагати дома.

— Мамусю, ти думаєш, що я зможу піти на святочну збірку навіть у такій суконці, без хустини?!

— Звичайно, однострій ще можна хоч припрасувати. А не піти на сходи? Що це ти, дитинко? А про нас не журися, ми дамо собі раду. Сяня нам допоможе, правда Сяню?

— Так! — сказало ясновологе дівчатко, тільки трішки молодше за Таню.

— Мамо, а може вона краще пішла б замість мене? Вона і так вже могла б стати новачкою. Їй незабаром вже мине восьмий рочок!

— Ні, ти, Таню, підеш сама на святочні сходи! На них тобі треба бути!...

Муха тихенько вилетіла з хати та попрямувала до пластової домівки. Через три хвилини вона стала знов сестричкою Олею, а

правдива муха літала весело під стелею.

— Дякую тобі, мушко! — сказала сестричка Оля. Тепер я розумію, чому Таня не приготувала вишивання дома та чому у Люби однострій завжди такий чистенький...

— Це не завжди так і не в усіх новачок! — забриніла муха. — Деякі новачки із роя такі самі дома, як і на сходах! — і, облетівши два рази кімнату, муха зникла за вікном. Сестричка Оля сіла та роздумувала... як цікаво...

Тут на рисунку бачите вхід до львівського ратуша. Це діється у листопаді 1918 року, і перед ратушем стоїть стрілець на стійці. Так просто його не побачити-бо він з укриття слідкує за ворогом, але коли ви, бистрозорі новаки, глянете на цей рисунок, — зараз його знайдете! Ану-спробуйте!

ДЛЯ НАШИХ НАЙМЕНШИХ

Несла Киця у торбині малюночки жовті й сині.

Киця поспішала скоро, в торбі дірок було споро.

Киця торби не зашила і малюнки погубила.

Крілик-Трілик-Шоловило біг до шевчика по шило.

Позбирав він всі малюнки, позбирав також рисунки.

Прикрасив він ними хату і зробив собі загату.

Киця-Миця раз із двору глянула на Кріля нору:

— Що ж то, любий пане Крілю!

— Такий звичай на Поділлі:

Що знайдете, то вже ваше!

— Віддавайте нам те, що наше!

— Хто ж то, любя Кицю Мицю,

йде на базар, у столицю,

Йде собі до Коломиї,

а торбини не зашиє?!

Трошки тільки посварились —

та по судах не водились,

Бо таки-сказавши правду —

то обое провинились!

За „Дзвіночком”

ОСІНЬ

Падає листя пожовкле з гілок
Землю вкриває й насіння квіток;
Вітер піснями вколює їх,
Щоб переспали негоду і сніг.

Жваві каштани ще йдуть гопака,
Вдача у них вже весела така,
Швидко й вони на всю зиму
[заснуть
Очка блискучі тихенько замкнуть.

Діти спішать із книжками в руках,
В школу, щоднини, веде їхній
[шлях
Вже промкнули дні юних забав
Час для науки і праці настав.

Прийде весна і розбудить квітки,
Листячко свіже покриє гілки,
Паростки пустять каштани в
[землі,
Порозумнішають діти малі.
Ніна Мудрик

З НОВАЦЬКОГО СВІТУ

Новачки Влодзя та Ірця Гнатюк із Савт Бенд, ЗДА, пишуть:

Тепер напевно багато новачок пише до Сестрички Редакторки про свої вражіння з табору, пишемо і ми, тимбільше, що це був перший наш правдивий пластовий табір. Ми були в таборі у „Діброві” біля Дітройту. Табір називався „Пташки з України”. Ми мали цікаві гутірки та вчилися співати поважних і веселих пісень. Проводили ми різні теренові та звичайні гри, купалися в озері два рази денно. Нам дуже подобалися огники, що їх влаштував кожний гурток для себе окремо. Ми мали теж дижури в кухні та стояли на стійці. Що неділі була Служба Божа і ми раз сповідалися і приступали до св. Причастя. Щодня увечорі моя сестричка Ірся грала на своєму маленькому

флейті „Ніч вже йде”... Вечірня молитва була для нас найкращою хвилиною в таборі. Дуже жаль нам було покидати табір і прощатися з товаришками, але ми потішали себе, що побачимося знову, бо Мамуся і Татко обіцяли нам, що на пластові імпрези пойдуть з нами навіть до далекого Дітройту.

Чекаємо тепер нетерпеливо на нашу газетку „Готуйсь”.

Дістаємо тепер листи від п. Командантки нашого табору, від Сестрички і від товаришок-новачок. Ми обі дуже тішимося і є горді з того, що належимо до великої Пластової Родини.

Ще одне прохання маємо до Сестрички: дуже просимо подати нам адресу якогось новацького роя в Європі, де є дівчатка у віці 7-8-9 літ. Мамуся хоче післати

Новачки „Проліски” із Боффало, Америка, давали виставу „Кривенька лебідка. На світліні — танок лебедят.

там наші суконки, плащі, черевики та ще деякі речі, що з них ми вирости. Це є речі дуже добрі і напевно придадуться.

Дякуємо за труд і працю для нас новачок і пересилаємо щиренькі привіти.

Готуйсь!

Влодзя й Іруся Гнатюк

Лист новачки-самітниці Ані Мостович із Люїсвіл, Америка
Дорога Сестричко!

Я дуже щаслива, що мені припала в нагороду книжечка „Слон по Африці ходив”. Я дуже дякую „Готуйсь”!

Чи Ти знаєш, сестричко, що я цього року була на пластовому таборі у Нокс, Індіана. Табір мені дуже подобався. Я навчилася співати багато пісень і плавати. В таборі найбільше я полюбила гутірки, огники та ватру.

Того огника, при якому я складала моє новацьке приречення, я ніколи не забуду. Я ще сьогодні бачу сестричку Катрю, яка накладає мені на шию новацьку хустину.

Я вже тепер справжня новачка, бо маю теж уже першу новацьку пробу. Я навіть стояла один раз на стійці, а три рази піднімала український прапор. Це для мене було велике діло, бо я була найменша на таборі, я маю лиш 7 літ.

Тепер табір скінчився. Я не можу ходити ні на пластові сходини, ні бачити сестричок. Тут, у Люїсвіл Пласту немає, я новачка-самітниця. Але я тужу за ними і чекаю наступного новацького табору.

Готуйсь

Аня

РИСУНКИ ДО ЦЬОГО ЧИСЛА ВИГОТОВИЛИ:

Ніна Мудрик-Мриц, юн. Леся Баківич, ст. пл. Ірка Стецьків, ст. пл. Богдан Титла.

ІЗ ХРОНІКИ 13. Гнізда Новаків „Гірські Птиці” у Нью Йорку

У нашому новацькому кутку на стіні є чотири відзнаки роїв: рій „Беркут”, рій „Яструб”, рій „Соколик”, рій „Пугач”. Біля них є пластова готовість, де написані імена усіх новаків гнізда „Гірські Птиці”. Під нею є таблиця відвідування, де кожний новак пише, чи він був на сходинах. Далі є Визначні Сини України. Там є образи й імена наших князів, славних поетів та митрополитів. Біля них є на картоні листки різних дерев, що їх наклеїв новак Євген Данилишин (на Святі Весни перейшов уже до УПУ) з роя „Яструб”.

Це є наш новацький куток.

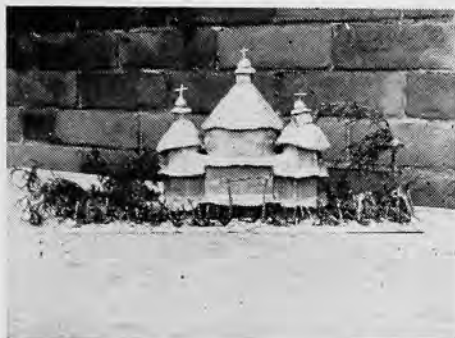
Новак Юрко Глют

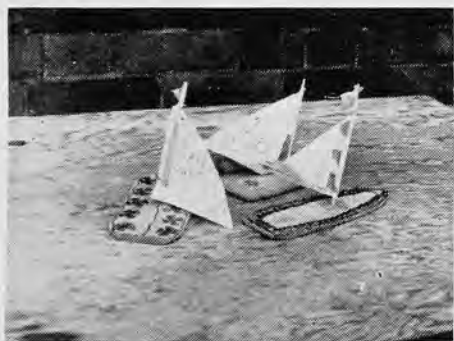
Після кожних сходин новаки зазначають на таблиці, хто був прийвний.

ПРАЦІ ТАБОРУ НОВАЧОК „БУДІВНИЧІ КИЄВА”

Це був цього літа табір новачок округи Нью Йорк в ЗДА. Будівничі мали напів-готовий рисунок будинків у Києві. Коли протягом дня гарно працювали, роїова мала право „добудувати” — домалювати частину будинка.

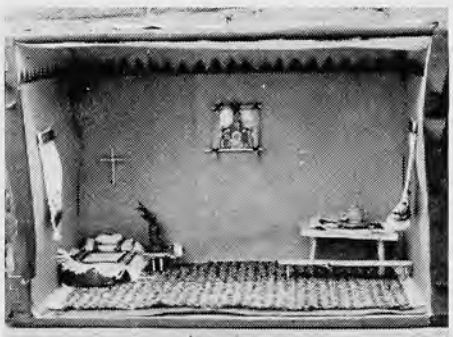
Будівничі Церков виліпили таку церковцю із пластиліни.

Будівничі заводів (фабрик) змайстрували цілу Чорноморську Флоту.

Будівничі лічниць та захистів шили песиків та коників-забавки для маленьких дітей у захистах.

Будівничі житлових будинків збудували та уладили українську хатку.

— 0 —

А щосуботи біля вогника виходила із „Золотих Воріт” — Київська Бабуся та новачки звітували їй, що зробили за цей тиждень.

Фото ст. пл. Р. Ференцевич

— 0 —

КЛИЧ ТАБОРУ НОВАЧОК „БУДІВНИЧІ КИЄВА”:

Ми новацтво, в рівній лаві
Всі ідемо, як один.
Оживе батьківська слава,
Встане Київ із руїн.

Три сини

Другий, Жовтень, був мистець,
носив з фарбою горнець;
малював все замашисто
на червоно - золотисто.

Ішла собі осінь тиха,
осінь тиха, Василюха.
Полям, полям, ген межею
три сини ішли за нею.

Третій, Листопад, раненько
попрощавши рідну неньку,
підкрутив завзято вуси
і пішов десь в Усусуси...

Перший Верес Сень у саду
господарив: винограду,
грушок, яблук та оріхів
назбірив повніські міхи.

ЧИ ВИ ВЖЕ ВІДНОВИЛИ ПЕРЕДПЛАТУ НА „ГОТУЙСЬ”
НА ЦЕЙ ШКІЛЬНИЙ РІК!?

ХРЕСТИКІВКА

Значення слів:

- 1) Жіноче ім'я рівночасно назва села на Гуцульщині.
- 2) Граємо ним на скрипці.
- 3) Уживають його до розбивання дерева.
- 4) Новак пише його до „Готуйсь”
- 5) Інакше: сміховинка.
- 6) Рік ділиться на чотири...
- 7) Козаки носили довгі...
- 8) Має на собі кожна птіця.
- 9) Пора року, що її люблять новаки.
- 10) Пересіваємо через нього.
- 11) Птіця, що її вважають дуже мудрою.
- 12) Має замість кісток риба.
- 13) Те, що залишається на місці зрубаного дерева, але писане в протилежний бік.
- 14) Корабель прикріплюється ним до дна.
- 15) Вода це...
- 16) Хатка бджіл.

Букви на місці хрестиків, читані згори вниз, дадуть ім'я та прізвище одного із оборонців Львова, що опісля був міністром військових справ в Західньо-Українській Республіці.

„HOTUJS” — Magazin
for Ukrainian Children

Published by „Molode Zytтя”, Inc.,
New York, N. Y.

Видає „Молоде Життя”, зареєстрована
корпорація у ЗДА

Редагує Колегія під проводом ст. пл.
Лесі Храпливої

388 E. 10th St., Apt. 4 R. E.
NEW YORK 9, N. Y. USA

Загальна Редакція й Адміністрація пл. сен.
Богдан Кравців
2011 Mt. Vernon St.

PHILADELPHIA 30, Pa. USA

Ціна 0.20 дол. Річна передплата (за
10 чисел, крім вакацій) 2.— дол.

Друкарня „Дніпро”, 77 Іст Ст. Маркс Пл.,
Нью Йорк.

НАШ ДОДАТОК: НОВАЦЬКА ГРА

1. рядок: Храм св. Юра у Львові, стрілецька шапка та кріс, килим,
2. рядок: Пам'ятник св. Володимира над Дніпром у Києві, полукіпок збіжжя, квіт маку;
3. рядок: китиця калини, відзнака І. Дивізії Української Національної Армії, гуцульський топірець;
4. рядок: Новацька відзначка-орлятко, наплечник, оборіг.

